

Adam Sebastian GÓRSKI¹

SPOŁECZNY OBRAZ MIASTA JAKO WYZNACZNIK DZIAŁAŃ PODEJMOWANYCH W PROCESIE REWITALIZACJI

1. Wprowadzenie

Zarówno zmiany wprowadzone ustawą o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 roku (Dz.U. 2015 poz. 1777), a także wzrost znaczenia organizacji pozarządowych, w tym ruchów miejskich spowodowały zwiększenie zaangażowania mieszkańców, w proces planowania rozwoju, a także działań mających na celu poprawę jakości życia w przestrzeni miejskiej. Ponadto udział i włączenie społeczności lokalnych, pozwoliło na uruchomienie procesu partycypacji społecznej w odniesieniu do planowania przestrzennego. Niezbędne jednak wydaje się poznanie poszczególnych interesariuszy, w tym przede wszystkim mieszkańców oraz użytkowników określonej przestrzeni, w kontekście działań przedprojektowych. Poza podstawowymi cechami różnicującymi badaną populację jak: wiek i płeć, które określają potrzeby i formy aktywności jakie preferują w przestrzeni miejskiej określone jednostki (zbiorowości miejskie), coraz częściej badawcze [m.in.: 1, 2] odwołują się do subiektywnego postrzegania i wartościowania określonych przestrzeni przez jej użytkowników. Wpływają one również na sposób funkcjonowania określonych przestrzeni w świadomości jej mieszkańców/użytkowników.

Lynch [3], wskazywał, w odniesieniu do postrzegania przestrzeni miejskiej, o społecznym obrazie miasta, który jest wynikiem częściowego pokrywania się wielu obrazów indywidualnych. Bądź też sugerował istnienie szeregu społecznych obrazów, z których każdy jest podzielany przez jakąś znaczną liczbę obywateli. Takie obrazy grupowe według Lyncha, są niezbędne, a by jednostka pomyślnie funkcjonowała w swoim środowisku i współdziałała z innymi.

---

¹Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach, Instytut Geografii, Zakład Badań Regionalnych i Gospodarki Przestrzennej, ul. Świętokrzyska 15 25-406 Kielce, gorski.adam.sebastian@gmail.com

Na znaczenie postrzegania i wartościowania przestrzeni oraz ważność tego procesu dla sprawnego funkcjonowania jednostek we współczesnym świecie wskazywał zarówno Znaniecki [4], jak i Pióro [5].

Tym samym mimo indywidualnych cech mieszkańca/użytkownika zakłada się, iż istnieją cechy wspólne poszczególnych mieszkańców/użytkowników przestrzeni miejskich, które umożliwiają wyodrębnienie zbiorowości miejskich, które w podobny sposób postrzegają, waloryzują a także funkcjonują w określonej przestrzeni. Ponadto jednym z kryterium segmentacji badanej próby jednostek może stanowić poczucie tożsamości lokalnej. Tym samym możliwe stają się badania analizujące powiązania lub ich brak, w kontekście powiązań poczucia tożsamości lokalnej i jej wpływu na wartościowanie czy codzienne funkcjonowanie jednostek czy zbiorowości miejskich [6]. Analiza społecznego obrazu przestrzeni (miasta), staje się tym samym narzędziem, które w pełniejszy sposób pozwala na poznanie użytkowników danej przestrzeni, a tym samym umożliwia takie planowanie działań (w tym działań rewitalizacyjnych), które w pełniejszy sposób będą odpowiadać na potrzeby użytkowników danego obszaru.

2. Materiały

Obszarem badań były Kielce – postsocjalistyczne miasto liczące niespełna 200 000 mieszkańców w 2016 roku. Jego największy rozwój nastąpił po II wojnie światowej, gdzie w latach 1950–1990 ludność miasta wzrosła pięciokrotnie. Rozwój przestrzenny i demograficzny miasta spowodowany był napływem ludności, który odbywał się z najbliższego otoczenia miasta – z obszarów wiejskich). Napływ ten związany był zarówno z koncentracją i rozwojem przemysłu na obszarze miasta (m.in. przemysł wydobywczy, spożywczy, przetwórczy, budowlany) ale także rozwojem funkcji administracyjnych (miasto wojewódzkie), edukacyjnych (utworzenie Wyższej Szkoły Pedagogicznej, Politechniki Świętokrzyskiej) oraz usługowych. Miasto to zostało wybrane, jako przykład ośrodka miejskiego, w znacznej części ukształtowanego urbanistycznie i architektonicznie w II poł. XX wieku. Ponadto zmiany demograficzne jakie zaszły w ostatnim półwieczu (najpierw wzrost liczby mieszkańców, a następnie ich powolny spadek od lat 90 ubiegłego wieku), pozwoliły na analizy postrzegania, wartościowania i funkcjonowania w przestrzeni mieszkańców, a także zdiagnozowanie procesu tworzenia się poczucia tożsamości lokalnej wśród osób, które napłynęły do miasta. Tym samym możliwe stało się zdiagnozowanie czy

długość zamieszkiwania w danym miejscu może wpływać na stosunek emocjonalny i przywiązanie jednostek/zbiorowości do określonych obiektów, miejsc, przestrzeni. Analiza otrzymanych wyników umożliwiła określenie jak mieszkańcy postrzegają i waloryzują/stygmatyzują przestrzeń ukształtowaną w ubiegłym wieku, a która obecnie przechodzi silne przekształcenia swoich funkcji (m.in. budowy i rozbudowy galerii handlowych, nowe trasy przelotowe poprowadzone przez miasto, rewitalizacja śródmieścia, rozwój stref podmiejskich). Zebrane dane pozwoliły na stworzenie pełniejszego obrazu miasta, z perspektywy jego mieszkańców, który powinien stanowić jedną z podstaw decyzji planistycznych (w tym działań podejmowanych w ramach procesu rewitalizacji).

3. Metodologia badań własnych

Do analizy powiązań pomiędzy funkcjonowaniem, wartościowaniem i postrzeganiem przez mieszkańców Kielc przestrzeni miasta posłużyła autorska ankieta. Składała się ona z sześciu części odnoszących się do następujących aspektów: jakości życia w najbliższej okolicy ankietowanych, dominant przestrzennych i symboli miasta, stygmatyzacji przestrzeni, częstotliwości i funkcjonowania jednostek w określonych miejscach i przestrzeniach, poczucia tożsamości lokalnej oraz metryczki. Badania ankietowe przeprowadzono na próbie 247 mieszkańców Kielc, którzy ukończyli 18 rok życia. Badana próba była próbą kwotową reprezentującą procentowy udział dorosłych mieszkańców Kielc z podziałem na płeć.

Badanie obejmowało trzy główne aspekty funkcjonowania jednostek w przestrzeni [7]:

1. codzienne przemieszczanie się jednostek w przestrzeni miejskiej, badano zarówno wędrówki na płaszczyźnie dom – praca (szkoła), praca (szkoła) – dom i różnorodnych ich modyfikacji, ale także o preferencje spędzania wolnego czasu, i co istotne z punktu socjologii przestrzeni – poszukiwanie lokalnych centrów aktywności użytkowników, poprzez wyznaczanie obszarów, w granicach dzielnic, osiedli, gdzie koncentruje się aktywność jednostek (codzienne zakupy, ocena dostępności usług w najbliższej okolicy w opinii badanych osób); dzięki takiej analizie możliwe stało się zbadanie preferencji użytkowników miasta zarówno w odniesieniu do środków lokomocji najczęściej wybieranych jako możliwość przemieszczania się po mieście, atrakcyjność i wielofunkcyjność poszczególnych obszarów (ulic, osiedli, dzielnic), a także miejsc, które stanowią atrakcyjną przestrzeń do spędzania wolnego czasu; ten aspekt badany był siedmiostopniową skalą dyferencjału semantycznego, określającego aktywność

- ankietowanych w badanych aspektach (stopień 1 – określono jako nigdy, 2 – kilka razy w roku, 3 – raz w miesiącu, 4 – kilka razy w miesiącu, 5 – raz w tygodniu, 6 – kilka razy w tygodniu, 7 – codziennie),
2. stygmatyzację przestrzeni, a więc wyznaczenie obszarów (miejsc), które stanowią o symbolu danego miasta, który jednoznacznie kojarzy się ankietowanym z danym obszarem, ale także poszukiwanie miejsc, które w opinii badanych stanowią obszary zaniedbane, nieatrakcyjne w ich subiektywnym odczuciu; dzięki temu uzyskano ambiwalentną skalę ocen poszczególnych obszarów (obiektów), które z jednej strony stają się dla ankietowanych synonimem miasta, poprzez który go rozpoznają i utożsamiają dany obiekt (obszar) z miastem, z drugiej zaś strony wskazane zostały miejsca, które w opinii mieszkańców stanowią obszary, nacechowane negatywnymi skojarzeniami, co pozwala na społeczną delimitację obszarów interwencji władz miasta, w tym na możliwość włączenia tak wybranego danego obszaru (obszarów) w proces działań rewitalizacyjnych, aby mógł on zmienić status w jego społecznym postrzeganiu; (w tym panelu znalazły się pytania otwarte, gdzie ankietowani sami podawali swoje propozycje oraz pytania wielokrotnego wyboru, wskazujące obszary najczęściej uczęszczane a także te zdegradowane w opinii użytkowników miasta),
  3. stopień więzi społecznych i poczucia tożsamości lokalnej, w tym aspekcie badania interdyscyplinarne opierały się na zbadaniu jak jednostka funkcjonuje w społeczności miejskiej, jaki posiada stosunek emocjonalny do miasta; dzięki wynikom z tego panelu (aspektu) możliwe stało się zbadanie poczucia przynależności jednostki do większej zbiorowości miejskiej a także pośrednio wskazuje to na stopień innowacyjności miejskiego społeczeństwa²; odpowiedzi w tym panelu zostały zakodowane w pięciostopniowej skali Likerta, oznaczonych w następujący sposób: 1- bardzo źle, 2- źle, 3- nie mam zdania, 4- dobrze, 5- bardzo dobrze, ankietowani wskazują swoją ocenę odczuć względem danego stwierdzenia.

---

²Według Charlesa Landdrego (Landry 2013, s.105-131) [8], jednym z czynników tworzących innowacyjne miasto jest identyfikacja lokalna jego mieszkańców; jednak według badań (Bierwaczek, Lewicka, Nawrocki 2012, s.106) [9] nie można identyfikować jednoznacznie wysokiego poziomu tożsamości lokalnej mieszkańców z ich zaangażowaniem na rzecz miasta (udział w akcjach społecznych i obywatelskich).

4. Wyniki

Wyniki badań ankietowanych zaprezentowano w odniesieniu do dwóch płaszczyzn: oceny funkcjonalności i poczucia tożsamości lokalnej ankietowanych.

Dzięki temu możliwe stało się wydzielenie poszczególnych zbiorowości miejskich. Podział ten obejmuje pięć zbiorowości, które zostały wydzielone na podstawie odpowiedzi wg skali Likerta:

- zbiorowość „A” cechująca się bardzo silnym poczuciem tożsamości lokalnej oraz bardzo wysoką oceną funkcjonalności najbliższej okolicy (około 17% ankietowanych), odpowiedzi: 5 – BARDZO DOBRZE, 5 – ZDECYDOWANIE SIĘ ZGADZAM,
- zbiorowość „B” odznaczająca się silnym poczuciem tożsamości lokalnej oraz wysoką oceną funkcjonalności swojej najbliższej okolicy (31% ankietowanych), odpowiedzi: 4 – DOBRZE, 4 – ZGADZAM SIĘ,
- zbiorowość „C” cechująca się neutralnym stosunkiem do miasta oraz podobnie oceniająca funkcjonalność przestrzeni (26% ankietowanych), odpowiedzi: 3 – NIE MAM ZDANIA, 3 – NIE MAM ZDANIA,
- zbiorowość „D” odznaczająca się nikłym przywiązaniem do miasta i negatywnie oceniająca funkcjonalność najbliższej okolicy (14% ankietowanych), najczęstsze odpowiedzi: 2 – ŹLE, 2 – NIE ZGADZAM SIĘ,
- zbiorowość „E” obejmująca osoby, które nie identyfikują się z miastem, nie odczuwają przywiązania do niego oraz negatywnie oceniają funkcjonalność najbliższej okolicy (12% ankietowanych) – odpowiedzi 1 – BARDZO ŹLE oraz 1 – ZDECYDOWANIE SIĘ NIE ZGADZAM.

Poniżej zaprezentowano wyniki badań ankietowych odnoszących się zarówno do poczucia tożsamości lokalnej jak również oceny funkcjonalności najbliższej okolicy (tab.1). Ponad 50% ankietowanych oceniło dobrze, lub bardzo dobrze swoje obecne miejsce zamieszkania (zbiorowości „A” i „B”). Podobnie ankietowani oceniają dostępność usług i poczucie bezpieczeństwa w swojej najbliższej okolicy (ponad 50% udział odpowiedzi tych dwóch zbiorowości). Natomiast w odniesieniu do kontaktów z sąsiadami, a tym samym tworzenie lokalnej sieci kontaktów (więzi społecznych i poczucia lokalnej przynależności do grupy), zaledwie 12,7% ankietowanych, oceniło kontakty z sąsiadami jako bardzo dobre.

Tabela 1

Udział % odpowiedzi ankietowanych (określonych zbiorowości) na poszczególne pytania odnoszące się do oceny funkcjonalności i poczucia tożsamości lokalnej

OCENA FUNKCJONALNOŚCI	PYTANIE	ZBIOROWOŚCI				
		E	D	C	B	A
	Jak ocenia Pani/Pan swoje miejsce zamieszkania?	7,8	7,3	30,6	40,8	13,5
	Jak ocenia Pani/Pan kontakty z sąsiadami?	4,1	10,7	37,3	35,2	12,7
	Jak ocenia Pani/Pan ilość połączeń autobusowych w ciągu doby ze swojego miejsca zamieszkania/ możliwość dotarcia do wybranego miejsca w mieście?	9,9	21,1	24,4	31,0	13,6
	Jak ocenia Pani/Pan ilość i dostępność sklepów w najbliższej okolicy, różnego rodzaju firm, zakładów usługowych?	6,9	10,2	19,2	38,0	25,7
	Jak ocenia Pani/Pan poczucie bezpieczeństwa w odniesieniu do okolicy, w której Państwo mieszkają?	4,5	11,1	26,2	44,3	13,9
	PODSUMOWANIE OCENY FUNKCJONALNOŚCI NAJBLIŻSZEJ OKOLICY	6,64	12,08	27,54	37,86	15,88
TOŻSAMOŚĆ LOKALNA	PYTANIE	ZBIOROWOŚCI				
		E	D	C	B	A
	Jestem w tym mieście zakorzeniony	7,1	12,0	24,1	22,4	34,4
	Czuję się w tym mieście bezpiecznie	6,2	10,8	31,1	40,7	11,2
	Nawet jeśli gdzieś są lepsze miejsca, to ja i tak się stąd nie ruszę	32,0	22,4	19,5	15,4	10,8
	Miejsce człowieka jest tam, gdzie są groby jego przodków	45,6	22,6	18,4	10,0	3,3
	Lubię chodzić po moim mieście i odkrywać nieznanne mi dotąd miejsca	6,3	13,4	23,0	31,8	25,5
	Chętnie oprowadzam gości po moim mieście	7,1	17,0	28,2	24,5	23,2
	PODSUMOWANIE POCZUCIA TOŻSAMOŚCI LOKALNEJ	17,38	16,37	24,05	24,13	18,07
ŚREDNIA DLA BADANYCH ASPEKTÓW		12,01	14,24	25,79	30,99	16,97

Źródło: Opracowanie własne.

Tym samym mimo ponad 50% udziału pozytywnych ocen odnoszących się do miejsca zamieszkania, poczucia bezpieczeństwa i dostępności usług w najbliższej okolicy, ponad połowa odpowiedzi (zbiorowości „C”, „D” i „E”), ocenia neutralnie bądź negatywnie kontakty z sąsiadami oraz możliwości przemieszczania się po mieście z miejsca, w którym mieszkają. Tym samym mimo zadowolenia ze środowiska zamieszkania, w którym funkcjonują jednostki (oprócz możliwości mobilnego przemieszczania się po mieście), w większości, nie angażują się oni w relacje społeczne z innymi mieszkańcami okolicy.

Pytania w drugiej, analizowanej części ankiety odnosiły się do dwóch narzędzi. Pierwszym z nich była skala emocjonalnego przywiązania do miejscowości opisująca dwa aspekty emocjonalnego odnoszenia się do miejsca zamieszkania („Czuję się w tym mieście

bezpiecznie” oraz „Jestem w tym mieście zakorzeniony”). Drugim natomiast była miara stosunku do miejscowości jako miejsca zastanego (tradycyjny, bierny i mało refleksyjny) oraz miejsca odkrytego (aktywny, pełen zaangażowania i świadomej refleksji do miejsca). Miejsce zastane było charakteryzowane stwierdzeniami: „Nawet jeżeli gdzieś są lepsze miejsca, to ja i tak się stąd nie ruszę”, „Miejsce człowieka jest tam, gdzie są groby jego przodków”. Miejsce odkryte charakteryzowały natomiast stwierdzenia takie jak: „Lubię chodzić po moim mieście i odkrywać nieznane mi dotąd miejsca”, „Chętnie oprowadzam gości po moim mieście”.

Zarówno w odniesieniu do emocjonalnego przywiązania do miasta jak również traktowania go jako miejsca odkryte, ponad 50% ankietowanych (zbiorowości „A” i „B”), zgadzała się ze stwierdzeniami wskazującymi na poczucie tożsamości lokalnej z miastem. Konserwatywny stosunek do miasta jako miejsca zastanego, deklarowało 3 do 11% ankietowanych.

Zaprezentowane wyniki stanowią część analiz odnoszących się do stworzenia modelu zbiorowości miejskich, o określonych cechach i preferencjach funkcjonowania w przestrzeni. Wybrano zaledwie dwie płaszczyzny (aspekty), do zobrazowania możliwości wykorzystania metody segmentacji poszczególnych jednostek w określone klasy, cechujące się podobnymi emocjonalnymi związkami z miastem oraz oceną funkcjonalności najbliższej okolicy, w której mieszkają ankietowani.

Wyniki te stanowią podstawę dalszych badań nad zbiorowościami miejskimi, w tym przede wszystkim, w miastach, których rozwój demograficzny nastąpił po II wojnie światowej, a obecnie obserwuje się w nich proces depopulacji.

Badania jak dotąd były przeprowadzone w jednym ośrodku miejskim, toteż konieczne są zarówno badania porównawcze w innych ośrodkach miejskich, a także stworzenie modelu badań panelowych, aby możliwe stało się badanie zmian w waloryzacji i funkcjonowaniu jednostek w przestrzeni, w określonych przedziałach czasowych. Tym samym tworzenie społecznego obrazu miasta może stanowić element działań przedprojektowych zarówno w programowaniu procesu rewitalizacji ale także dostosowaniu rozwiązań funkcjonalnych i infrastrukturalnych do zmieniających się potrzeb użytkowników przestrzeni miejskiej.

5. Wnioski

Mimo pozytywnego stosunku ankietowanych do swojego obecnego miejsca zamieszkania, a także poczucia przywiązania do miasta (poczucia tożsamości lokalnej), badania uwidocznily

brak większego zaangażowania w kontakty sąsiedzkie. Tym samym mimo odczuwania jednostkowego poczucia przynależności do miasta, ankietowani nie tworzą lokalnych społeczności sąsiedzkich, które wzmacniałyby kapitał społeczny. Działania te powinny przede wszystkim wynikać z programów rewitalizacyjnych mających na celu aktywizację społeczności lokalnych i budowanie oraz wzmacnianie kapitału społecznego mieszkańców. Na podstawie otrzymanych wyników możliwe staje się wydzielenie poszczególnych zbiorowości miejskich o określonych preferencjach i ich emocjonalnego związku z danym miastem. Dyskusyjne natomiast jest łączenie poszczególnych zbiorowości wydzielonych w danym aspekcie z segmentacją odnoszącą się do innych badanych płaszczyzn. Tym samym niezbędne są dalsze badania, których celem będzie tworzenie bardziej pełnego (pokrywającego się) obrazu społeczności, zbiorowości miejskich w wybranych aspektach ich funkcjonowania, waloryzacji przestrzeni miejskiej.

BIBLIOGRAFIA

1. Jędrzejczyk, D. (2004). Geografia miasta jako nauka humanistyczna. W: D. Jędrzejczyk (red.), *Humanistyczne oblicze miasta*, Uniwersytet Warszawski Wydział Geografii i Studiów Regionalnych, Warszawa 2004.
2. Smagacz-Poziemska M.: *Czy miasto jest niepotrzebne? (Nowe) przestrzenie życiowe młodych mieszkańców miasta*. Scholar, Warszawa 2015.
3. Lynch K.: *Obraz miasta*. Archivolta, Kraków 2011.
4. Znaniecki F.: *Miasto w świadomości jego obywateli*. PiS, Poznań 1932.
5. Pióro Z.: *Przestrzeń i społeczeństwo: z badań ekologii społecznej*. Książka i Wiedza, Warszawa 1982.
6. Parysek J.J., Mierzejewska L.: *Życie miasta: studium Poznania. Miasto i jego mieszkańcy*. Bogucki, Poznań 2013.
7. Górski A.: *Interdyscyplinarne badania społeczne a planowanie rozwoju miast*. *Studia miejskie*, 23, 2016, s. 41-52.
8. Landry Ch.: *Kreatywne miasto. Zestawy narzędzi dla miejskich innowatorów*. Narodowe Centrum Kultury, Warszawa 2013, s.105-131.
9. Bierwiazzonek K., Lewicka M., Nawrocki T.: *Rynki, malle i cmentarze*. Nomos, Kraków 2012, s.106.

SPOŁECZNY OBRAZ MIASTA JAKO WYZNACZNIK DZIAŁAŃ PODEJMOWANYCH W PROCESIE REWITALIZACJI

Streszczenie

Artykuł prezentuje wyniki przeprowadzonej segmentacji wśród badanych ankietowanych. Celem badań było stworzenie modelu funkcjonowania i wartościowania przestrzeni miejskiej przez określone zbiorowości. W tym celu posłużono się przyporządkowaniem poszczególnych ankietowanych (ich odpowiedzi, będących odzwierciedleniem preferencji i sposobu postrzegania miasta) do jednego z pięciu segmentów będących odpowiednikiem poszczególnych zbiorowości o określonych cechach. Segmenty te stanowią przełożenie wprost pięciostopniowej skali Likterta, która była wykorzystywana do analiz m.in. wybranych aspektów poziomu i jakości życia oraz poczucia tożsamości lokalnej ankietowanych). Na podstawie przeprowadzonych badań uzyskano wyniki świadczące, iż możliwe staje się wydzielenie określonych zbiorowości miejskich na podstawie np. ich poczucia tożsamości lokalnej, percepcji i waloryzacji przestrzeni miejskiej a także preferencji spędzania czasu wolnego. Tym samym pogłębione badania interdyscyplinarne obejmujące zagadnienia dotyczące aspektów psychologicznych, socjologicznych, przestrzennych (geograficznych), marketingowych, umożliwiają pełniejsze poznanie interesariuszy określonej przestrzeni miejskiej, a tym samym głębsze zrozumienie ich zachowań, preferencji w przestrzeni zurbanizowanej (w kontekście miasta, obszaru funkcjonalnego czy metropolitalnego). Otrzymane wyniki wskazują na możliwość pełniejszego włączenia w proces planowania i programowania rozwoju jednostek samorządu terytorialnego mieszkańców, poprzez rozpoznanie określonych interesariuszy przestrzeni – zbiorowości (np. miejskich). Badania oparte na interdyscyplinarnym podejściu do użytkowników przestrzeni miejskiej umożliwiają sprawniejszy przebieg zarówno procesu diagnozowania, programowania, wdrażania i ewaluacji dokumentów strategicznych a także poszczególnych działań w przestrzeni miejskiej.

SOCIAL IMAGE OF THE CITY OF REVITALIZATIONS AS THE INDICATOR OF ACTION TAKEN IN THE PROCESS

Summary

The article presents the results of the segmentation of the respondents surveyed. The aim was to create a model of functioning and evaluation of urban space defined by the community. For this purpose were used assignment of individual respondents (their answers, reflecting the preferences and perceptions of the city) to one of the five segments which are equivalent to the individual communities with specific characteristics. These segments translate directly Likterta five-point scale, which was used for analysis, among others, selected aspects of the level and quality of life and sense of identity of the local respondents). Based on the survey results obtained show that it is possible to separate the specific urban communities based on eg. The sense of local identity, perception and valorization of urban space as well as the preferences of leisure activities. This depth interdisciplinary research areas including aspects of psychological, sociological, spatial (geographical), marketing, allow a fuller understanding of stakeholders specific urban space, and a deeper understanding of their behavior, preferences in the urban space (in the context of the

city, the functional area or metropolitan). The results indicate the possibility of a fuller involvement in the planning and programming of development local government residents, by recognizing the specific stakeholders – the community (eg. Urban). The study is based on an interdisciplinary approach to urban space users enable efficient handling of both the process of diagnosing, programming, implementation and evaluation of strategic documents as well as individual activities in urban space.